

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра ДПД та українознавства

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Сучасне ораторське мистецтво
(вибірковий)

Реалізується в межах усіх освітніх програм

За всіма спеціальностями

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2024

(підпис)

С.О.Шестакова, к.ф.н., доцент кафедри ДПД та
українознавства

(прізвище, ініціали)

(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>кафедри ДПД та</u> <u>українознавства</u> (назва кафедри)	протокол від 2024 р. № _____
	Завідувач кафедри (підпис) <u>С.О.Шестакова</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Рецензія на робочу програму(додається) надана: _____
(ПІБ)

Докт.пед.наук, профессор

Deaf

І.І.Харченко

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПИБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06.2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Сучасне ораторське мистецтво			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет / Кафедра ДПД та українознавства			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	Усі спеціальності			
6.	Рівень НРК	6 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається протягом третього семестру			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	1 семестр	30	30	-	90
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Шестакова Світлана Олександрівна			
11.1	Контактна інформація	к.ф.н., доцент кафедри ДПД та українознавства , кабінет 236 г Ел. адреса: sshestakova1@ukr.net			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Формування комунікативних компетентностей у сфері риторики дозволяє впевнено почуватися перед аудиторією, орієнтуватися в комунікативному середовищі, застосовувати засоби якісного структурування інформації з метою її результативної передачі слухачам, володіти засобами утримання уваги співрозмовників (слухачів), вправно володіти мовними засобами впливу на аудиторію, застосовуючи при цьому професійні психолінгвістичні критерії			

13.	Мета освітнього компонента	формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок публічного мовлення і спілкування, оволодіння технологіями комунікативного впливу.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на дисциплінах «Українська мова та академічне письмо», «Історично-філософські студії», «Громадянська освіта» тощо
15.	Політика академічної доброчесності	Під час виконання практичних робіт, написання модульних, атестаційних, залікових робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі освіти притягуються до такої академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо) .
16.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=339

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹							Як оцінюється РНД
ДРН 1 Складати і вправно виголошувати промову на будь-яку тему								Проведення модульного контролю та атестаційного контролю Вітальна промова Агітаційна промова Тост Анекдот Вірш
ДРН 2. Використовувати особливості сучасної риторичної науки для розвитку системи комунікативних здібностей								Імітаційна гра «Встановлення контакту зі співрозмовником» Навчальна дискусія Навчальний тренінг Проведення модульного контролю
ДРН 3. Емоційно, ментально та фізично підготуватися до промови завдяки оволодінню мовними, дихальними тощо техніками								Дихальні вправи Інтонаційні вправи Вправи на швидкість мовлення

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ²
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		

Тема 1. Риторика як наука і навчальна дисципліна. План 1. Предмет і завдання курсу Ораторське мистецтво”. 2. Риторика як наука і навчальна дисципліна. 3. Основні поняття і розділи класичної риторики. 4. Сучасна риторика. Спічрайтинг: поняття, структура, функції. Поняття спіч-комунікації. .	2	2		4	1, 2, 4, 5,10, 13, 14. 18, 21, 22, 23, 27, 29
Тема 2. Видатні оратори: від Стародавньої Греції до сучасності. План 1. Сократ і Демосфен – найвідоміші Оратори Стародавньої Греції. 2. Аристотель. Внесок у розвиток риторики. 3. Внесок Теофана Прокоповича в становлення і розвиток сучасного українського красномовства. 4. Відомі оратори ХХ - ХХІ століття. Основні засади вчення Дейла Карнегі. 5. Оратори України: 30 найкращих за 30 років ".	2	2		8	1, 3, 5, 6, 10, 13, 14, 17, 18, 22, 23, 27
Тема 3. Роди і види сучасного красномовства. План 1. Основні роди, види і жанри красномовства: а) академічне красномовство (його структура і мовні ознаки); б) політичне красномовство в) дипломатичне красномовство г) суспільно-побутове красномовство; д) гомілетика. Жанри релігійних промов та їх специфіка.	2	4		8	1, 2, 4, 5, 10, 13, 14. 18, 22, 23, 27
Тема 4. Основоположні розділи класичної риторики. Інвенція та диспозиція. План 1. Інвенція. Мотиви вибору теми. 2. Диспозиція. Підготовка до виступу. Основні поняття про предмет виступу 3. Структура виступу. Вступ. Основна частина. 4. Поняття «теза», «аргумент», «приклад», «позиція». 5. Аргумент. Види аргументації. 6. Висновки. Типи закінчень. 7. Закон моделювання аудиторії.	4	2		4	1, 5, , 10, 14, 17, 18, 22,23, 27

Тема 5. Практичні аспекти загальної риторики. Елокуція і елоквенція. Меморія. Акція. План 1.Визначальні принципи елокуції 2.. Поняття про художній образ. 3. Звуковий та лексичний рівень тексту 4. Синтаксичний та стилістичний рівень тексту 5. Методика запам'ятовування і відтворення тексту виступу. 6. Акція. Завершальний етап ораторської дії та його призначення. 7. Методика відповіді на запитання слухачів.	2	2		4	1, 5, , 10, 14, 17, 18, 22,23, 27
Тема 6. Презентація виступу. План 1. Структура презентації. 2. Види презентацій: автоматична, інтерактивна, зі сценарієм, у програмі Power Point. 3. Вимоги до презентацій. .	2	2		6	1, 5, , 10, 14, 17, 18, 20, 22,23, 27
Тема 7. Культура і стиль мови. План 1. Загальні ознаки мовної культури оратора. Поняття «культура мови». 2. Критерії культури мови, мовні помилки. 3. Поняття «стиль публічного виступу». Види стилів.	2	2		6	6, 8, 10, 14, 17, 18, 22,23, 27
Тема 8. Техніка мовлення. План 1. Техніка виступу 2. Міміка та жести. 3. Звучання промови. 4. Зовнішня культура оратора	2	2		6	6, 8, 10, 11,12, 17, 18, 22,23, 27
Тема 9. Полемічна майстерність План 1. Еристика як мистецтво переконання 2. Культура діалогічного спілкування 3. Правила публічної суперечки 4. Полемічні прийоми публічної суперечки	2	2		4	1, 11, 12, , 17, 18, 19
Тема 10 Професійна риторика. Співбесіда при прийомі на роботу. План 1. Поняття «професійна риторика». 2. Види професійної риторики її особливості. 3. Підготовка до співбесіди. 4. Типи запитань, можливі під час співбесіди. 5. Поведінка під час співбесіди.	2	2		4	2, 5, 6, 10, 11, 17, 18, 19, 27
Тема 11. Професійна риторика. Ділова бесіда. 1.Поняття «бесіда». 2.Види бесід: кадрові, дисциплінарні, проблемні,	2	2		8	2, 5, 6, 10, 11, 17, 18,

організаційні, творчі, бесіди з відвідувачами. 3.Розробка стратегії ділової бесіди.					19, 22, 23, 24, 27
Тема 12. Проведення ділової бесіди. Нарада. 1..Вступна частина бесіди. 2..Обговорення проблеми. 3. <u>Аргументація</u> . Нейтралізація заперечень. 4. Прийняття рішення. 5. Завершення бесіди. 6. Мовні особливості. 7.Наради. Види. Правила проведення.	2	2		4	2, 5, 6, 10, 11, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 27
Тема 13. Промова. Науковий виступ. Культура наукового тексту. Ч.1 План 1. Академічне красномовство. Мова науки. Академічна доброчесність. . 2. Властивості наукових текстів різних жанрів. 3. Культура читання науковго тексту. 4. Композиція писемного науковго тексту.	2	2,		8	5, 9, 10, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 27
Тема 14. Промова. Науковий виступ. Культура усного наукового мовлення. Ч.2 План 1. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді. 2. Мовна особистість доповідача. 3. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови.	2	2		6	5, 9, 10, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 27.
Всього	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1 Скласти і вправно виголошувати промову на будь-яку тему.	- візуалізовані лекційні та практичні заняття з мультимедійними презентаціями до кожної з тем, - робота в групах	34	- перегляд відеотренінгів в Moodle - підготовка матеріалів для промов - тестування (тест множинного вибору) - питання для обговорення	40
ДРН 2. Використовувати особливості сучасної риторичної науки для розвитку системи комунікативних здібностей	- візуалізовані лекційні та практичні заняття з мультимедійними презентаціями до кожної з тем, -	16	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - Практична робота із підготовки академічних текстів - Підготовка матеріалів	22

			для співбесіди, ділової бесіди - тестування(тест множинного вибору) - питання для обговорення	
ДРН 3. Емоційно, ментально та фізично підготуватися до промови завдяки оволодінню мовними, дихальними тощо техніками	- візуалізовані лекційні та практичні заняття з мультимедійними презентаціями до кожної з тем, - Тренувальні вправи з метою дотримання пауз, швидкості мовлення	10	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - Тренувальні вправи на швидкість мовлення, дотримання пауз; - Виразне читання тексту - - питання для обговорення	28
Всього годин		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Осінній семестр			
1.	.Вітальна промова..	10 балів /10%	До 5 тижня
2.	Агітаційна промова	10 балів /10%	До 6 тижня
3.	Доведення тез	10 балів /10%	До 7 тижня
4.	Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	20 балів / 10 %	До 8 тижня
5.	Дискусія	10 балів /10%	До 9 тижня
6.	Самопрезентація	10 балів /10%	До 10 тижня
7.	Науковий виступ.	10 балів/ 15 %	До 13 тижня
8.	Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	20 балів / 10 %	До 14 тижня
9.	Всього	100 балів	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁴
Вітальна промова	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів

³ Зазначити компонент сумативного оцінювання

⁴ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	Промову не підготовлено, проте студент орієнтується в теоретичному матеріалі	Студент не ознайомився з відеоалгоритмом укладання промови, промова не відповідає визначеній структурі, містить значну кількість мовних помилок	Промова містить незначну кількість змістових і мовних помилок, промова виголошується шляхом читання тексту	Промова відповідає всім вимогам підготовки і виголошення
Агітаційна промова	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Промову не підготовлено, проте студент орієнтується в теоретичному матеріалі	Студент не ознайомився з відеоалгоритмом укладання промови, промова не відповідає визначеній структурі, містить значну кількість мовних помилок	Промова містить незначну кількість змістових і мовних помилок, промова виголошується шляхом читання тексту	Промова відповідає всім вимогам підготовки і виголошення
Теза	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Студент не підготував презентацію, проте студент орієнтується в теоретичному матеріалі	Презентація містить значну кількість недоліків	Презентація містить незначну кількість недоліків	Презентація не містить помилок, кількість і якість слайдів відповідає правилам
Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	0-6 балів	7-12 балів	13-17 балів	18-20 балів
	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест
Дискусія	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Студент не готовий до проведення дискусії, проте студент орієнтується в теоретичному матеріалі	Студент не ознайомився з правилами проведення дискусії, порушує правила, не аргументує свою позицію	Студент недостатньо ознайомився з правилами проведення дискусії, недостатньо переконливо аргументує свою позицію	Студент повністю засвоїв правила проведення дискусії, переконливо аргументує свою позицію,

Самопрезентація	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Студент не готовий до співбесіди, проте студент орієнтується в теоретичному матеріалі	Студент не ознайомився з правилами проведення співбесіди, не уважно підготувався до відповідей на питання	Відповіді на питання містять значну кількість неточностей, має труднощі із формулюванням питань до інших учасників	Студент ознайомився з правилами проведення співбесіди, підготував відповіді на питання, формулює питання для інших учасників
Науковий виступ.	0 -3 балів	4-7 бали	7-11 балів	12-15 балів
	Наукова промова не підготовлена, проте студент орієнтується в теоретичному матеріалі	Промова містить значну кількість помилок, промова не відповідає вимогам до наукового тексту, у презентації наявні помилки, зовнішній вигляд доповідача не відповідає нормі	Промова містить незначну кількість помилок, промова відповідає вимогам до наукового тексту, у презентації наявні помилки, зовнішній вигляд доповідача відповідає нормі	Промова містить незначну кількість помилок, промова відповідає вимогам до наукового тексту, у презентації відсутні помилки, зовнішній вигляд доповідача відповідає нормі
Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	0-6 балів	7-12 балів	13-17 балів	18-20 балів
	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення тем 1-3,4-7, 8-11, 12-15	4 тиждень, 7 тиждень, 11 тиждень, 15 тиждень
2	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Самооцінювання	9, 10 тиждень
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом всього семестру
5	Письмовий зворотний зв'язок під час роботи над	13-14 тижні

	научковою промовою	
--	--------------------	--

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

1. Бортун К. О., Козловська Д. В. Основи красномовства. Матеріали для самостійної роботи студентів : практикум. Вінниця : Документ Принт, 2019. 104 с
2. Головні напрями неориторики/ URL: https://pidru4niki.com/16011013/ritorika/golovni_napryami_neoritoriki
3. Гапотій В.Д., Куліда О.О. Курс лекцій «Основи ораторського мистецтва». Мелітополь, 2019
4. Карнегі Д. Як завойовувати друзів та впливати на людей, виступаючи публічно. Харків: Промінь, 2007. 560 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2017/Karnegi_2007_560.pdf
5. Колоїз Ж.В. Академічне письмо та риторика: Практикум. Кривий Ріг, 2018.
6. Колотілова Н.А. Риторика: Навч.посібн. Київ, 2007. URL: <http://subject.com.ua/pdf/275.pdf>
7. Степура А. Мова тіла. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CTxDYXarLCM>
8. Структура публічного виступу. Основні етапи. URL: <https://krasnomovec.club/stryktura-publichnogo-vystupu/>
9. Олійник О. Ораторське мистецтво юриста: теорія та практика : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України. Київ :Кондор, 2022. 210 с.
10. Олійник О. Мистецтво судових дебатів : навчальний посібник Київ : Кондор, 2022. - 284 с.
11. Олійник О., Молдован В. Юридична риторика. Теорія та практика : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2022. .
12. Олійник О., Шинкарук В.. Культура мовлення : навчальний посібник.
13. Київ : Кондор, 2022. 296 с.
14. Онуфрієнко Г.С. Риторика. Київ, 2008. URL: <http://www.twirpx.com/file/689796/>.
15. Ораторське мистецтво: підручник / за ред.: М.П. Требіна, Г.П. Клімової. Харків : Право, 2015. 208 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1351768/>
16. Плеханова Т.М. Риторика: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування» / Т.М. Плеханова. – Запоріжжя: ЗНУ, 2017. – 110 с. https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/385480/mod_resource/content/2/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D0%BB%D0%B5%D1%85%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%A2.%D0%9C.pdf
17. Прокопчук Л. В. Риторика. Модульний курс : навч. посіб. / Л. В. Прокопчук. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017. 206 с.
18. Риторика: навч. посібн. (упор. Т.К. Ісаєнко, А.В. Лисенко). – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 247с. <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/6085/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20%D0%A0%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
19. Савченко Л. Основи ділової комунікації і мистецтво переконання: Навчальний посібник. Сімферополь, 2011. 203 с.
20. Семенов О.М. Культура наукової української мови. Київ, 2012.
21. Сучасне ораторське мистецтво: фішки, оффтоп, стратегія. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=VMrGErbBhOk>

2.2.Методичне забезпечення

1. Шестакова С.О.Публічне мовленнята основи академічного письма: Конспект лекцій. Суми, 2019.

2. Шестакова С.О. Публічне мовлення та основи академічного письма: Навчально-методичний посібник. Суми, 2020.
3. Шестакова С.О. Ораторське мистецтво. Moodle. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/edit.php?id=339>

2.3 Інші джерела

4. Олійник О. Ораторське мистецтво юриста : теорія і практика : Навч. посібн. Київ: Кондор, 2009. 208 с.
5. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. 2-ге вид., стер. Київ: НАДУ, 2011. 128 с. URL: http://www.academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Biblioteka_Magistra/f3e7888f-ebb4-4698-a3cd-10840df8d3a2.pdf
6. <https://krasnomovec.club/yak-stvoriti-efektivnu-prezentaciy/>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання			
Література є актуальною			

Рецензент:

Викладач кафедри ДПД та українознавства доц. Харченко І.І.

